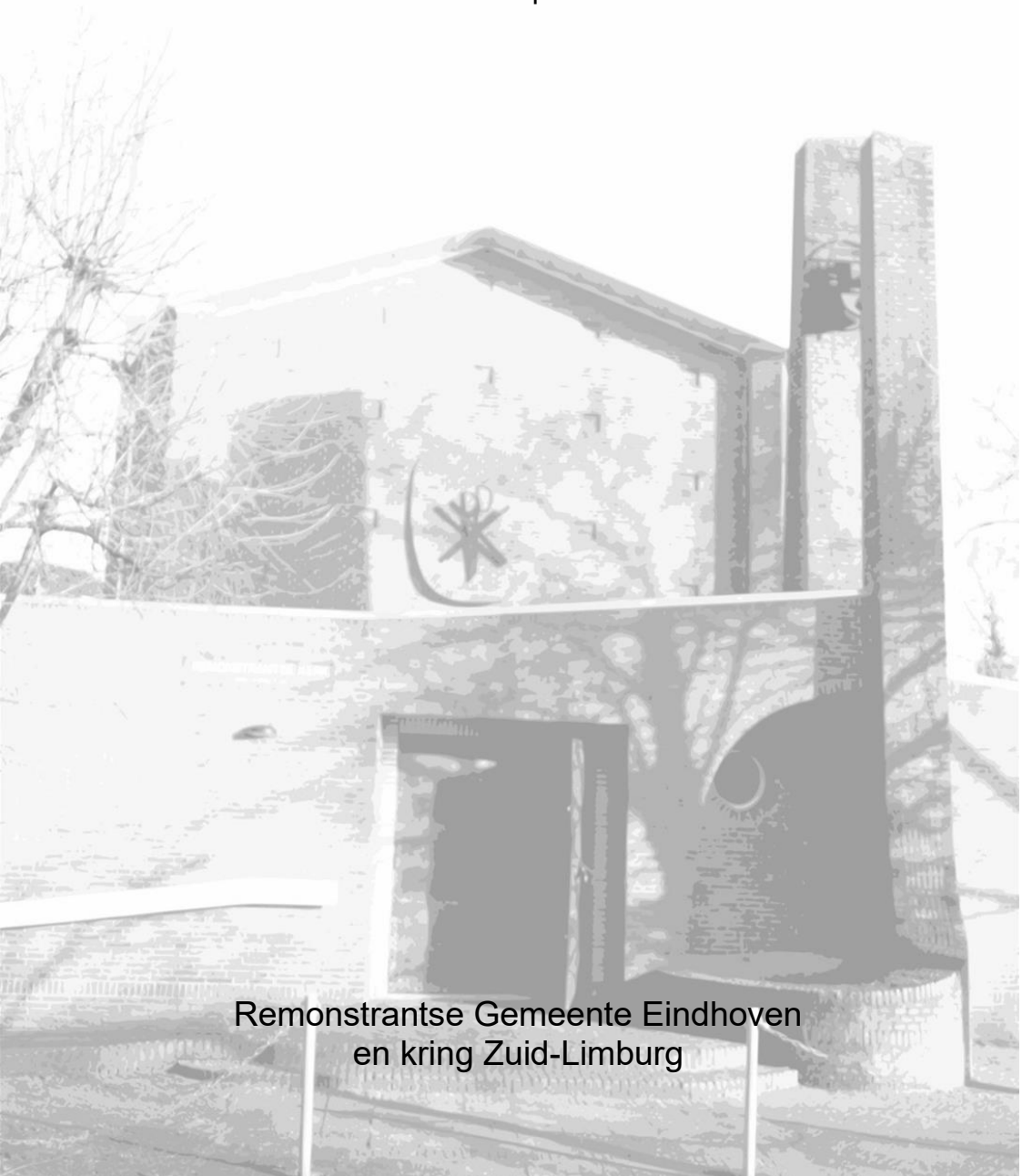

Vensters Open

Voor Remonstranten Zuid Nederland

Nummer 7 september 2025

Remonstrantse Gemeente Eindhoven
en kring Zuid-Limburg

STEM VAN DE HERFSTREGEN

Wees niet bevreesd wanneer de vlagen gaan
rondom uw huis - het is uw aards verblijf.
Wees niet bevreesd als ziekte u komt slaan -
uw lichaam was altijd een aards verblijf.
Zonder bekommernis laat u ontgaan
roem, eer en staat; zij zijn een aards bedrijf.
Maar wees bevreesd wanneer de tranen gaan,
de bevende, om wat is aangedaan
door u.
De liefde is uw eeuwige verblijf.

Ida Gerhardt
uit: Verzamelde gedichten. Atheneum- Polak&Van Gennep,
Amsterdam, 1980.

VREDE

Ik heb het woord vrede een tijd niet gebruikt.
Het leek banaal, alsof je naast een brandend huis
begint over bellenblaas, de regenboog
in glanzend sop. Ik begon te geloven wat verkondigd wordt
door een bepaald soort man: si vis pacem, para bellum,
wie vrede wil, moet zich op oorlog voorbereiden.

Sommige echo's blijven maar weerkaatsen.
Pacem die om bellum vraagt; parabellum de naam
van een beroemd pistoolpatroon. Soms helpt het
om in woorden af te dalen, ze via hun wortels
opnieuw te verstaan. Voor Romeinen was
pacem een pact, een afspraak, wapenstilstand.

Vrede - van frithu, Oud-Germaans, verwant
aan vriend en vrijheid - beschrijft een toestand:
gemeenschapszin, een groep die zich via verbindingen
beschermt. Sinds ik dit weet, mis ik de vrede
als woord, als klank, steekt haar afwezigheid
in de dagelijkse stroom van taal. Vrede.

Zoals elke combinatie van letters een toverspreuk:
de scheppende kracht afhankelijk van hoe vaak
en luid ze klinkt. Sinds ik dit weet heb ik zin
om vrede te zeggen, voortdurend tegen mensen,
vogels, water. Wie vrede wil, moet zich op vrede
voorbereiden, ook in oorlogstijd.

Iemand helpt, deelt, sust, zingt en even glinstert,
als in een zeepbel, het hele spectrum van kleur.

Marjolijn van Heemstra (1981)

zij schreef dit gedicht in de aanloop naar de NAVO-top op
24/25 juni (de vredesweek is van 20 tot 28 september)

HOOP

Hoop houden? Wie nu nog hoop houdt, is die niet vreselijk naïef? Ziet die wel onder ogen hoe zorgelijk het met de wereld gesteld is?

Ja, misschien komt het nog goed met zorgen als: vind ik een woning, een baan, een liefde? Blijf ik gezond?

Maar neem de klimaatcrisis. Schrijver Tommy Wieringa noemt het een klimaat*catastrofe* die ons heeft opgezaald met een vorm van toekomstloosheid die niet eerder is voorgekomen. Veel mensen durven niet meer verder te kijken dan hun eigen generatie of hoogstens één generatie verder. Veel mensen hebben nauwelijks hoop op betere tijden.

Optimisme

Wieringa zoekt het niet meer in de hoop maar in optimisme. Dat betekent voor hem: iets goeds doen zonder dat je verwacht dat er iets verandert, zonder dat je verlangt naar een betere wereld of toekomst. Hij raapt elke dag vuilnis op en hij plant bomen samen met anderen. Hij *doet* iets, maar zonder hoop. Hij doet dat met een mentaliteit die alleen door zichzelf overeind gehouden wordt, door zijn 'wil' en 'animo'. Als ik die 'animo' begrijp als 'zin', dan staat zijn houding dicht bij wat iemand zei over de hoop - geïnspireerd door Vaclav Havel: hoop is 'de zekerheid dat iets zinvol is ongeacht de afloop, het resultaat'.

Kleine goedheid

Iets doen wat zinvol is, zonder dat je zeker weet wat het resultaat zal zijn en hoe het afloopt.

Bijvoorbeeld niet wegglopen als mensen pijn of verdriet hebben, als ze verlies lijden of onrechtvaardig behandeld worden. De pijn niet wegwuiven, maar die zien en horen; bij iemand zitten, iemand steunen, voor iemand opkomen. De pijn horen en zien van andere levende wezens en voor hen opkomen. Bomen planten bijvoorbeeld.

Zulke daden van 'kleine goedheid' hebben waarde en zin. Alleen al omdat je je ogen niet sluit voor wat er mis is en voor de pijn van anderen - dat betekent dat je ergens om geeft. Dat je verlangt naar een betere wereld.

Je weet ook nooit precies wat de gevolgen zijn van die kleine daden. Misschien blijken het toch kiemen van verandering, hebben ze een grotere uitwerking. Al reken je daar niet op, al zie je dat niet altijd en doe je het niet met het oog op dat grotere resultaat.

Niet alleen

Het valt me op dat Tommy Wieringa het heeft over een mentaliteit die alleen door zichzelf overeind gehouden wordt. Maar hij plant die bomen niet alleen - dat doet hij met veel anderen samen. Kan dat ook helpen om hoop te houden? Dat je er niet alleen voor staat?

Een groot misschien

Theoloog John Caputo schreef een boek met de titel *Hopeloos hoopvol*. Hij gelooft niet in een religie die er zeker van is dat het goed zal aflopen met de wereld, dat er een 'almacht' is die daarvoor zal zorgen. Maar hij gelooft ook niet dat de wereld gedoemd is om ten onder te gaan. Hoop betekent voor hem dat dingen niet stabiel zijn, dat er een groot 'misschien' boven de wereld hangt. Hoop is ja zeggen tegen een toekomst zonder garanties. Hoop fluistert ons onmogelijke dingen in ons oor...

Esther van der Panne

SPECIALE KERKDIENTEN

ZONDAG 7 SEPTEMBER – STARTZONDAG: “BOUWEN”

In 1950 is de toen nieuw gebouwde Remonstrantse kerk aan de Dommelhoefstraat feestelijk in gebruik genomen. Een plek waar je kunt samenkomen, waar je elkaar ontmoet, waar God soms gebeurt, waar je met elkaar eet, zingt, bidt, film kijkt. Het gebouw, de ruimte, en de inrichting daarvan, is van belang. Het is meer dan 'zomaar een dak boven wat hoofden' (zoals we wel eens zingen). Niet alleen omdat het gebouw je een plek geeft om samen te komen, maar ook omdat het van invloed is op wat wij in dat gebouw meemaken en beleven.

Tegelijkertijd wordt en is een kerk vooral uit *levende* stenen gebouwd - door iedereen die bij de gemeenschap betrokken is.

Wat en waaraan *bouwen* wij met elkaar? Waarop bouwen we - op wat voor grond? En hoe bouwen we?

Met die vragen slaan we in de dienst op 7 september aan het bouwen. Daarbij spelen we ook met de ruimte - dat al gebouwde gebouw - en de ruimte eromheen - de tuin bijvoorbeeld.

Wees welkom!

Esther van der Panne

KerkDesignDag

zaterdag 25 oktober

Het is dit jaar 75 jaar geleden dat de Remonstrantse kerk aan de Dommelhoefstraat in gebruik werd genomen. We zien dit jubileum als een kans om vooruit te kijken en om ons te verbinden met de 'design'-mentaliteit die een belangrijk kenmerk is van de stad Eindhoven. Daarom organiseren we op zaterdag 25 oktober, tijdens Dutch Design Week, een 'KerkDesignDag'.

Met 'kerk' bedoelen we meer dan het kerkgebouw, het is vooral ook wat daar *gebeurt*. Kerk als een plek die ervaringen oproept en waar je ervaringen opdoet van diepe verbondenheid met de wereld om je heen, met anderen, met dat wat groter is dan jezelf en verder reikt dan het alledaagse.

KerkDesignDag is bedoeld voor iedereen die nieuwsgierig is naar wat 'kerk van morgen' kan betekenen, en zo'n kerk van morgen mee wil verbeelden en ontwerpen.

Communicatiebureau Goed Werk ondersteunt ons en regelt de publiciteit, dus we gaan ervan uit dat buurtbewoners en andere Eindhovenaren ons weten te vinden.

Mensen kunnen komen binnenlopen vanaf **11.00 uur** en meedoen aan activiteiten in vijf ruimtes, rond de thema's stilte, verhalen, rituelen, verbinding en delen. Zo kun je bijvoorbeeld met hulp van een ritueelbegeleider een eigen ritueel ontwerpen, je kunt verbeelden wat er in jouw kerk van morgen gedeeld wordt, onderzoeken op welke manieren je stilte kunt ervaren en in een gebed (of gedicht of een paar woorden of een beeld) weergeven wat de stilte met je doet. Bij alle activiteiten zijn stimulerende begeleiders.

Om 16.30 uur sluiten we de dag af met een feestelijke presentatie van de oogst en daarna een borrel.

Uiteraard is iedereen die bij de Remonstranten betrokken is van harte welkom om mee te doen aan deze creatieve dag. Sterker nog: we hebben u die dag nodig - niet alleen als bezoeker en deelnemer, maar ook als vrijwilliger: als gastvrije ontvanger,

koffie- en theeschenker, achter de bar bij de borrel, als opruimer, en de dag ervoor als hulp bij het opbouwen en inrichten van de ruimtes. Als genoeg mensen meehelpen, hoeft niemand urenlang in touw te zijn.

U kunt zich alvast aanmelden als vrijwilliger bij Esther van der Panne, evdpanne@upcmail.nl, 06 5087 5501.

KerkDesignDag - Zaterdag 25 oktober - Remonstrantse Kerk, Dommelhofstraat 1 A, Eindhoven, vanaf 11 uur.

Om 16.30 uur een feestelijke presentatie van de oogst van de dag met daarna een borrel.

IN MEMORIAM IMY MONHEMIUS - BOULAN

Wim Monhemius (* 22-07-1928 - † 01-07-2017)

Imy Monhemius - Boulan (* 18-11-1928 – † 20-10-2024)

Opnieuw hebben wij afscheid moeten nemen van een dierbaar lid van onze gemeente. In 2017 was het Wim Monhemius (zie VO van december 2017), nu is het Imy Monhemius-Boulan.

Vanaf hun intrede in onze gemeente waren zij trouwe bezoekers van de kerkdiensten. Omdat zij graag wandelden kwamen zij soms lopend naar de kerk vanaf hun huis in Geldrop (eerst in de Neerlandstraat later in Hofdael), ongeveer 7 km, en wandelden na afloop van de dienst weer terug.

Wim sloot zich aan bij de mannenlunch waar hij zeker twee keer een inleiding hield over een onderwerp dat hem op dat ogenblik bezighield. Omdat Wim meende dat internet en email niet bij zijn manier van leven pasten, begon hij er laat mee en besloot, na daartoe door zijn kinderen aangespoord te zijn, toch schreden te zetten op dit digitale pad. Doordat dit voor hem, evenals dat voor ons soms 't geval was, tot irritaties leidde, heeft hij op een van de mannenlunches een humoristisch en ook voor ons herkenbaar verhaal over zijn irritaties gehouden.

Imy werd lid van het vrouwencontact. Imy heeft daar eens over haar Franse achtergrond verteld. Haar grootvader, een Fransman, was lector Franse literatuur in Groningen en haar vader heeft in Utrecht Frans gestudeerd en werd leraar Frans aan een middelbare school.

In de vrouwencontactgroep leerde Imy o.a. Marijke van Alphen

kennen. Marijke had net in 1993 een cursus bloemschikken afgerond en organiseerde dat een aantal mensen, waaronder Imy, onder haar leiding bij Marijke thuis kerstversieringen voor de kerk zou maken.

Wim en Imy waren bescheiden leden, maar voelden zich zeer betrokken bij onze gemeente.

De laatste jaren waren voor Imy niet makkelijk. Wim ging geestelijk achteruit en na zijn overlijden bleef zij alleen achter. In 2021 verhuisde Imy naar het Gastenhuis in Kerkdriel. Het contact met onze gemeente is toen, afgezien van enkele telefoontjes, helaas verloren gegaan.

In 2024 is Imy ongelukkig gevallen. Zij is kort daarna overleden. Ongelukkigerwijze hebben wij pas in mei 2025 Imy's overlijdensbericht ontvangen.

Cor en Rolf Jesse

IN MEMORIAM ANS BRAAF-BRANDENBURG

Terwijl ik dit schrijf, komt het volgende beeld van Ans samen met Theo in mijn gedachten. Het laat me niet los: ik zie Ans en Theo nadat ze hun auto in de buurt van de Remonstrantse Kerk geparkeerd hebben voor me uit lopen. Stevig gearmd. Op weg naar het Muziekgebouw zich verheugend op een mooi concert.

Twee verschillende mensen die elkaar gevonden hadden toen ze beiden werkten bij het Eindhovens Protestants Lyceum. Hij natuur- scheikunde. Zij Duits. Wel twee uitersten.

Bij toeval koos Ans voor de studie Duits. In de naoorlogse tijd was dit geen geliefde studie. Maar daar trok Ans zich niets van aan. En dat typeerde haar. Zij had haar eigen mening. Daar liet ze zich niet zo gemakkelijk van afbrengen.

Bijna 60 jaar zijn zij getrouwd geweest totdat Theo, haar steun en toeverlaat - al weer 6 jaar geleden - overleed. Ans bleef achter in een groot huis.

Ans: laat het hoofd niet hangen, niet achter de gordijnen blijven zitten zeuren. Toch is het niet gemakkelijk alleen verder te gaan. Ook al krijg je veel steun van je kinderen en vrienden. Je mist je man, je klankbord. In deze eindfase van je leven heb je elkaar meer nodig dan ooit.

Wij kennen haar als een sterke vrouw meelevend met mensen om haar heen, haar familie, haar vrienden, mensen die ze zomaar toevallig ontmoet, spelende kinderen. Meelevend ook met de wereld. In de

kerk laat ze haar stem horen als ze het ergens wel of niet mee eens was. Ze heeft zich actief ingezet, onder andere door een aantal jaren in de toenmalige kerkenraad als secretaris zitting te nemen. Ze is haar hele leven lid geweest van een leeskring waar alleen vrouwen aan deelnamen. Mannen worden niet noodzakelijk geweerd. Maar ze hebben zich nooit aangemeld. Misschien omdat hun interesse minder bij romans ligt en meer op filosofisch gebied. Dat is zeker het geval bij Ans en Theo.

Hoe gaf ze les? Deze vraag heb ik Joop Groenenberg voorgelegd die twee jaar van haar les heeft gehad. "Goed, heel nauwkeurig, ik heb veel van haar geleerd.", was zijn antwoord. Hij vertelde er een aardige anekdote bij. Toen hij een spreekbeurt moest houden, nam hij een artikel uit een tijdschrift. Ans had dat door en gaf hem de opdracht er nog een te houden, maar dan met eigen woorden. En natuurlijk in het Duits.

Niet toevallig dat Ans met haar kennis van Duits samen met Fred Palmboom (destijds onze predikant) en ondergetekende mee naar Mühlenbeck (toen nog DDR) ging om contact te leggen met de Evangelische Lutherse gemeente in Mühlenbeck. Wij vielen met onze neus in de boter en maakten de hectiek mee die het gevolg was van de eerste muur die het begaf. Op enkele kilometers afstand van Mühlenbeck. We zaten samen met Hans en Hedda Bethge gekluisterd aan de tv, werden bevraagd in de gesprekken met de gemeenteleden: "en hoe is het dan bij jullie, Kunnen jullie alles zeggen wat jullie willen zonder afgeluisterd te worden?" Dit emotionele gebeuren heeft bij Ans haar hele leven een onvergetelijke, ingrijpende indruk gemaakt. Meer dan 30 jaar heeft ze haar schouders onder dit contact gezet. De brieven in het Duits werden door haar geschreven. De contacten waren heel hecht. Ieder jaar vond er een uitwisseling plaats.

In hun vakanties zochten Ans en Theo de bergen op. Zwitserland was hun geliefde vakantieland. Niet om lange afstandswandelingen te lopen. Wel om met een kabelbaantje naar boven te gaan en de schoonheid van de bergen van bovenaf te bewonderen. Daarnaast was hun grote interesse voor de cultuur een trekpleister.

Omdat hun zoon Jeroen en Solange een lange tijd in China woonden zijn Ans en Theo daar regelmatig naar toe gereisd. Ook het leven in

China, de Chinese cultuur, de gewoonten en leefwijzen van de mensen had hun grote belangstelling.

Vallen en opstaan. De laatste jaren van haar leven zijn voor Ans niet gemakkelijk geweest. Ze is regelmatig gevallen, belandde in het ziekenhuis. Heeft een tijd in Dommelhoef gelegen. En steeds had ze de veerkracht weer op te staan en verder te gaan met haar leven. De verhuizing van Nuenen naar Eindhoven was ook een ingrijpende stap. Ze moest veel van haar boeken achterlaten. Kon maar enkele van haar schilderijen meenemen. Maar ook in haar nieuwe woning in Eindhoven ging haar leven verder, kreeg ze contacten en vond ze rust. Ze verheugde zich op bezoek van haar familie. Haar zonen Bas en Jeroen hebben haar regelmatig bezocht.

Ans blijven we herinneren als een sterke, meelevende vrouw.

Klaas Reijenga

AANKONDIGINGEN

LEESGROEP EN VERSPER VOOR VREDE

woensdagavonden 10 september, 8 oktober, 12 november en 10 december

Vanaf woensdag 10 september start *De Kapel* een maandelijkse gesprekgroep rondom vrede en gerechtigheid. We komen om **19.30 uur** bij elkaar in de Johanneskerk (Mercuriuslaan 2b, Eindhoven) en bespreken passages uit het boek van Isaac Munther: "De andere kant van de muur."

Een Palestijns perspectief."

Aansluitend om 21 uur houden we een korte openbare vredesvesper. Dus ook voor mensen die niet hebben deelgenomen aan de leesgroep.

We creëren een veilige plek voor ieder die zich zorgen maakt over het

gebrek aan vrede en gerechtigheid in de wereld. We komen bij elkaar om samen te bidden, te zingen, stil te zijn, kracht en rust te vinden.

De eerste paar avonden zijn op 10 september, 8 oktober, 12 november en 10 december. De avonden staan open voor alle belangstellenden en zijn ook los te bezoeken.

Meer informatie bij Rob Weijs, rweijs@hccnet.nl.

HET LAATSTE VAN DE DRIE GESPREKKEN OVER MOED dinsdag 16 september

Bisschop Mariann Budde werd bekend door wat ze zei in haar preek tijdens de gebedsdienst bij de inauguratie van Donald Trump als president van de VS. Zo respectvol als ze kon, stelde ze aan de orde wat volgens haar niet werd erkend: hoe een groeiende cultuur van minachting ervoor heeft gezorgd dat vernederende, ontmenselijkende en vaak gewelddadige taal 'normaal' is geworden. En hoe dat de samenleving dreigt te vernietigen, niet alleen in de VS maar over de hele wereld. Bovendien is er in deze visie voor miljoenen mensen geen plek. Budde deed een beroep op de president om mededogen te hebben met mensen in de VS die alle reden hebben om doodsbang te zijn - zoals

transgender personen (en andere LHBTI+-ers) en migranten.

Een paar jaar geleden schreef Budde een boek over moed. Een tweede versie daarvan verscheen kort geleden ook in het Nederlands: *Durf moedig te zijn op beslissende momenten*.

Ze schrijft onder andere over durven *gaan*, *het voortouw* durven *neemen*, durven *blijven*, durven *aanvaarden* wat je niet hebt gekozen. Met veel voorbeelden - zowel uit haar eigen leven als uit de levens van andere onbekende en soms bekende mensen.

Fragmenten uit dit boek vormen een mooi vertrekpunt om te onderzoeken op welke beslissende momenten in ons eigen leven wij moed toonden en daarover te praten. Wanneer durfde jij te gaan of juist te blijven? Vind je de moed om met teleurstelling om te gaan? Om te aanvaarden wat je niet hebt gekozen?

Het laatste gesprek vindt plaats op **16 september** van **19.30-21.00** uur. Thema: *Teleurstelling en volharding*

Voor iedere bijeenkomst lees je enkele korte fragmenten uit het boek van Budde - die krijg je toegestuurd; het boek kopen kan natuurlijk ook.

Maximaal aantal deelnemers: 10.

Aanmelden kan bij Esther van der Panne,
evdpanne@upcmail.nl, 06 5087 5501.

EVENSONG IN DE CATHRIEN **zondag 21 september**

Op zondag 21 september zal er weer een Evensong in de Catharinakerk zijn.

Gezongen worden:

- Psalm 130 en 131
- Magnificat en Nunc Dimittis van de dirigent van de Capella, Fred Vonk (1954) Anthem: O how amiable van Ralph Vaughan Williams (1872-1958),
- Hymns: O God beyond all praising
O Strength and Stay
When in our music

De gebeden en responsies klinken in een toonzetting van Richard Ayleward (1626-1669).

Schriftlezingen zijn: Jesaja 45: 9-13 en Openbaring 14: 1-5.

De Capella Vesperale staat onder leiding van Fred Vonk.

De Evensong begint om **16.00 uur**, in de Catharinakerk.

De Evensong van zondag **19 oktober** zal verzorgd worden door het Eindhovens Kamerkoor.

Op zondag **16 november** om 16.00 verzorgt de Schola van de Stads-kerk St. Cathrien een Gregoriaanse Vespers.

Over het jaarlijks 'Festival of Lessons and Carols' op 24 december om 15.00 uur in de St. Cathrien informeer ik u te zijner tijd.

Toekomst

U bent er inmiddels misschien aan gewend geraakt dat de berichten over de Evensongs eindigen met een uitnodiging (om de Evensong te bezoeken en mee te maken) en een oproep (om de Capella te versterken). Dat is nu niet anders. Het is wel duidelijk geworden dat zonder versterking van de Capella met een aantal zangers en een groei van het aantal bezoekers de Evensongs niet langer in de huidige vorm en het huidige ritme voortgezet kunnen worden. Of we in de toekomst de Evensongs in stand kunnen houden, zal afhangen van de ontwikkelingen in de komende maanden. Daarom ook nu nog een keer de uitnodiging aan wie graag Engelse Hymns en koormuziek zingt om (een paar keer per jaar) met de Capella mee te zingen.

Wie interesse heeft kan het melden bij Bert Jan van Haarlem, tel. 040 236 63 39, mail: bjvanh57@gmail.com
En natuurlijk de even hartelijke als dringende uitnodiging om de Evensong mee te maken!

Fred Vonk

FILMKRING

Vrijdag 26 september

17.30 uur (binnenlopen) tot 22.00 uur (afsluiten). Eten in de hal van de kerk om **18.00 uur** en rond **19.30 uur** filmkijken in de kerkzaal, nagesprek weer in de hal, opruimen en op tijd naar huis. Dit jaar hebben de films stuk voor stuk te maken met de *noodzaak om moedig te leven*.

26 september MY FAVOURITE CAKE/KEYKE MAHBOOBE MAN (2024) – Maryam Moghadam – Iran;

Iraanse cineasten worden door de strikte censuur gedwongen om creatief en subtiel om te gaan met gevoelige onderwerpen. Politiek verzet, expliciete uitingen van seksualiteit en kritiek op religieuze normen zijn verboden onderwerpen, toch passeren die in deze wonderschone film op luchtige toon de revue. Het schrijvers- en regisseursduo Maryam Moghadam en Behtash Sanaeeha pakt uit met het verrukkelijke *My Favourite Cake (Keyke Mahboobe Man)*, een eenhoorn in de Iraanse cinemacontext omdat het uiterst zeldzaam is om in een film van Iraanse origine te zien dat het dagelijkse leven aan de rand van Teheran ook vreugdevol en zorgeloos kan zijn. Inleider ben ik zelf.

Richtprijs is €7,50 per persoon voor het eten en de filmrechten.
Geef je op voor woensdag 24 september, per mail naar
gclodewijk@gmail.com of (WhatsApp) 06 2730 9663

Truus Lodewijk

BIJBELCAFÉ

woensdag 1 oktober en 29 oktober

Op woensdagmiddag 1 oktober en 29 oktober van 14-15.30 uur, in de kerk aan de Dommelhoefstraat 1a, Eindhoven. We lezen en verkennen een bijbelgedeelte dat meestal in de dienst 10 dagen later ook aan de orde komt. Er is gelegenheid om meer over de achtergrond van de tekst te weten te komen, maar het accent ligt op vragen als: Waar gaat deze tekst over? Wat roept deze tekst bij je op? Wat zou die kunnen betekenen in je eigen leven en in deze tijd? Iedereen kan aanschuiven, voor één keer of vaker. Grondige bijbelkennis is niet vereist. Van tevoren opgeven is niet nodig.

Meer informatie bij Esther van der Panne
(evdpanne@upcmail.nl, 0650875501).

COLLECTES

Op zondag 7 september is het collectedoel **Leergeld Eindhoven (RE)**, op zondag 14 september **Voedselbank Eindhoven (LU)**, op 21 september **Crisis in Zuid-Syrië (LU)** en op 28 september **Stichting "A New Life" Sir Lanka (DO)**.

Tenslotte zal er zondag 5 oktober gecollecteerd worden voor **project "Een Herberg zijn" uit Kirgizië**.

LEERGELD EINDHOVEN

De Eindhovense afdeling van Leergeld Nederland bestaat al meer dan 25 jaar.

Het motto is: Alle kinderen mogen meedoen.

Al die jaren zet *Leergeld Eindhoven* zich in om het mogelijk te maken, om kinderen - die in armoede opgroeien en waar het financieel niet mogelijk voor is om deel te nemen aan: sport of culturele activiteiten, scouting, zwemles, een verjaardag vieren, een fiets aan te schaffen om naar de middelbare school te gaan, schoolspullen te kunnen kopen voor het nieuwe schooljaar of een voor school vaak noodzakelijke laptop of gsm aan te schaffen - financieel te ondersteunen.

Kinderen, waarvan de ouders een minimum inkomen hebben (door een bijstandsuitkering, in de schuldsanering zijn beland, of de zogenaamde werkende armen) kunnen aangemeld worden bij *Leergeld Eindhoven*. Een vrijwilliger bezoekt dan het gezin, doet een korte inkomensroep en kijkt wat er voor het kind aan voorzieningen mogelijk zijn. Vaak ook worden dan broertjes en/of zusjes hierin meegenomen. Leergeld handelt autonoom en zal nooit gegevens doorgeven aan bijvoorbeeld uitkeringsinstanties. Kinderen worden vaak via de scholen, Wij Eindhoven, Bewindvoerders, sportclubs of via de website aangemeld. Op het kantoor van *Leergeld Eindhoven* worden de aanvragen in behandeling genomen door een paar beroepskrachten. Zij zorgen dat het kind aangemeld wordt b.v. bij de sportclub, dat er een voucher wordt afgegeven om de sportkleding aan te schaffen. Zo gaat het ook met de tweedehands fietsen, schoolspullenpas, gsm's en laptops. Er wordt geen contant geld uitgekeerd: alles middels vouchers bij erkende winkels.

Meestal weet het kind zelf niet eens dat er via *Leergeld* een voorziening is toegekend.

Met de huidige energiecrisis, de inflatie, de toename van vluchtelingen zien we bij *Leergeld* dat er een grote toename is van aanmeldingen. Alle donaties/collectes gaan direct naar middelen voor de kinderen. De collecte voor *Leergeld Eindhoven* wordt dan ook van harte aanbevolen.

Remonstrantse diaconie

VOEDSELBANK – AFDELING EINDHOVEN

Het tijdelijk aanbieden van voedselpakketten zorgt ervoor dat mensen, die onder de armoedegrens leven, voldoende te eten hebben. Om hun missie kracht bij te zetten, werkt de Voedselbank met een netwerk van gelijkgestemden. Want alleen kunnen ze dit niet. De samenwerking met supermarktketens, bedrijven, instellingen, gemeente, particulieren en sponsors is de bakermat van hun bestaan. Ook willen ze de zelfredzaamheid van hun klanten vergroten en stimuleren. Vandaar dat ze samenwerken met lokale organisaties, die de klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Hun prioriteit is het welzijn van hun klanten, zodat ze de Voedselbank op termijn niet meer nodig hebben. Omdat voedselhulp tijdelijk is (zou moeten zijn!).

CRISIS IN ZUID - SYRIË

In Zuid-Syrië loopt het volledig uit de hand. Het geweld tussen de druzische minderheid, bedoeïenen en het regeringsleger escaleert in hoog tempo. Sinds 22 juli zijn meer dan 145.000 mensen in paniek op de vlucht geslagen. In de regio's As-Sweida en Daraa is de elektriciteit uitgevallen, raken ziekenhuizen overbelast en is schoon drinkwater nauwelijks meer te vinden. De situatie is ronduit rampzalig. Gezinnen leven zonder onderdak, voedsel of medische hulp. Lokale markten zijn gesloten of geplunderd. Vrouwen, kinderen en ouderen zijn de dupe van deze humanitaire crisis die met de dag verergert.

Samen met een lokale partnerorganisatie is Kerk in Actie direct in actie gekomen: we bieden levensreddende hulp zoals voedsel, water, medische zorg en onderdak aan mensen in acute nood. Hierbij hebben we uw financiële hulp dringend nodig.

PROJECT “EEN HERBERG ZIJN” UIT KIRGIZIË

De Lutherse Kerk in Kirgizië met ongeveer 1000 leden verdeeld over 14 gemeenten is niet alleen actief in kinder- en jeugdwerk, maar ook in tal van andere diaconale activiteiten (bijvoorbeeld een bejaardentehuis, een klas voor gehandicapte kinderen, enz.). Hun grootste uitdaging is om meer economisch onafhankelijk te worden. De regering van Kirgizië voert namelijk een streng religieus beleid, waarbij de financiële afhankelijkheid van buitenlandse organisaties zeer kritisch wordt bekeken.

De uitbreiding van de in 2019 gesubsidieerde bijenteelt was hiervoor al de eerste stap. Maar met bijen alleen kan je een kerk niet draaiende houden. Zo kregen zij in 2022 subsidie voor een tweedehandswinkel. Maar voor meer projecten ontbreekt het de kerk aan voldoende middelen en mensen. Zo kwam men met het idee om de sociale gastheerrol van de kerk te combineren met het genereren van meer eigen inkomsten.

Daarom heeft zij dit jaar aan de Martin-Luther-Bund gevraagd om de aankoop van een gebouw te ondersteunen, zodat zij “een ‘herberg” kan zijn en blijven voor charitatieve en sociale projecten. Tegelijkertijd kan de huuropbrengst van het gebouw haar meer onafhankelijkheid en economische zekerheid geven.

Wij vragen u om hen hiermee te ondersteunen.

U kunt uw collectebijdrage ook overmaken op de rekening:
Diaconie van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland inzake Eindhoven, NL06 RABO 03737 44439
Onder vermelding van het doel en de datum van de betreffende dienst.

Namens de Lutherse diaconie,
Tom Tempelaar

STICHTING “A NEW LIFE” – SRI LANKA

Het doel is om kansarme kinderen in Sri Lanka te helpen bij het opbouwen van een toekomst. Denk aan (half-)wezen, verstoten kinderen, huwbare meisjes zonder bruidsschat, vluchtelingenkinderen of gehandicapte kinderen zonder voorzieningen.

Stichting A New Life werkt samen met een aantal kindertehuizen van de orde van Carmelitessen. De stichting helpt hen zichzelf te leren helpen en doet dit altijd in samenspraak met de betrokkenen. Door de grote ervaring van het bestuur en de contactpersonen en tevens dankzij de vele goede contacten zowel in Nederland als Sri Lanka kan de Stichting iets te betekenen d.m.v. gerichte hulp op plaatsen waar dat nodig is.

Een aantal voorbeelden: studiefinanciering, het aanleggen van een irrigatiesysteem voor de moestuin, betalen van bijlessen, de aanschaf van een motorfiets om ook op moeilijk bereikbare plaatsen te komen enz.

Bankrekeningnummer:
NL88 INGB 0005 0561 13 t.n.v. A New Life

Namens de doopsgezinde diaconie,
Lia Vos-Welsing

ZOMERBIJEENKOMST 10 juli **Jiddische muziek door Johan Meijer**

Zoals ook in andere jaren was deze zomerbijeenkomst een groot succes. Het was prachtig weer zodat we voorafgaand aan de lezing genoeglijk buiten konden zitten om met elkaar van gedachten te wisselen.

Johan Meijer (Jon Meyerjon)

Voor een goed gevulde kerk zong Johan Meijer Jiddische liederen, terwijl de Jiddische én de Nederlandse teksten op de muur geprojecteerd werden.

De Nederlander Johan Meijer groeide als domineeszoon op in Duitsland en volgde daar het middelbaar onderwijs. In de tachtiger jaren tijdens zijn studie economie in Rotterdam is hij gaan zingen. Eerst voornamelijk Duitse liederen, later ontdekte hij de Jiddische liederen.

Het Jiddisch werd voor de tweede wereld oorlog gesproken in grote delen van Centraal- en Oost-Europa, het was een Duits dialect waarin Slavische en Hebreeuwse woorden waren opgenomen.

Es brennt Brüder, es brennt Jiddische Lieder

Voorafgaand aan de 2de wereldoorlog zijn veel Joden naar Amerika geëmigreerd, zij namen het Jiddisch én de muziekcultuur mee. Na de holocaust wordt het Jiddisch in Europa nauwelijks meer gesproken maar is die taal en de muziekcultuur juist in Amerika heel levend. De Jiddische muziek evolueert daar en ondervindt invloeden van de jazz-muziek.

Veel Jiddische liederen gaan over het verlangen naar vrijheid en over treurnis. Vaak zijn het melancholische liederen, ze gaan over mensen die er niet meer zijn, die achtergebleven zijn in het oude land én over dat land waarheen ze zelf niet meer terug kunnen.

Uit één van de liederen komt de volgende zin, in een lied over een kalf:

“Wie heeft je gezegd een kalf te zijn, je had ook een vogel kunnen zijn.” en

“Wie vleugels heeft vliegt naar boven, die is bij niemand knecht.”

Eén van de liederen met de Jiddische en de Nederlandse tekst:

Shpil zhe mir a lidele in yidish
Dervekn zol es freyd un nisht keyn
khidesh,
Az ale, groys un kleyn,
Zoln kenen dos farshteyn.
Fun moyl tsu moyl dos lidele zol geyn!

Refrain:
Shpil, shpil, klezmerl, sphil.
Veyst dokh vos ikh meyn un vos ikh vil-
Shpil, shpil,shpil a lidele far mir,
Shpil, a lidele mit harts un mit gefil

A lidele on ziftsn un on trenn

Shpil azoy az ale zoln hern,

Az ale zoln zen
Ikh leb un zingen ken
Shener nokh un beser vi geven.

Shpil zhe mir a lidele fun sholem!
Zol shoy n zayn sholem, nit keyn kholem!

Az felker, groys un kleyn,
Oyfn furl ligt dos kelbl
Zoln kenen dos farshteyn,
On krig un on milkhomes zikh bageyn.

Lomir zingen s'lideke tsuzamen
Vi gute fraynd, vi kinder fun eyn mamen!

Mayn eyntsiker farlang,
S'zol klingen fray un frank
in alemens gezang oykh mayn gezang!

Zing een liedje in het Jiddisch
Moge het vreugde opwekken en
geen verbazing,
zodat iedereen, jong en oud,
het kan begrijpen.
Laat het liedje bekend worden door
mond-tot-mond!

Refrein:
Speel muzikanten, speel -
je weet wat ik denk en wat ik wil,
speel een liedje voor mij -
speel een liedje met hart en gevoel.

Een lied zonder zuchten, zonder
tranen
Speel het zo dat iedereen het kan
horen,
zodat iedereen kan zien
dat ik leef en zingen kan
nog beter en mooier dan voorheen.

Speel een liedje over vrede!
Laat er vrede zijn, het is geen
droom!

Zodat naties, groot en klein, zullen
begrijpen
hoe het moet zonder gevechten
en oorlogen.

Laten we samen een liedje zingen
Als goede vrienden, als kinderen
van één moeder!

Mijn enige wens, is
dat het vrij en ongeremd weerklinkt
in ieders zang, en ook in mijn zang!

Lin Jaldati en Eberhard Rebling, kunstenaarsechtpaar

Johan Meijer zingt ook liederen uit het repertoire van Lin Jaldati. Lin Jaldati artiestennaam van Rebekka (Lien) Brilleslijper (1912-1988), groeit op in de vooroorlogse Amsterdamse Jodenbuurt met zijn armoede, maar ook zijn levendigheid en geborgenheid.

De Berlijnse musicus Eberhard Rebling (1911-2008) is ooggetuige van de opkomst van Hitlers Derde Rijk.

De twee beginnende kunstenaars ontmoeten elkaar eind jaren dertig in Nederland en worden verliefd. In de Tweede Wereldoorlog gaan ze in het verzet, net als veel van hun Joodse en communistische vrienden. Noodgedwongen duiken ze met hun naaste familie onder in villa 't Hooge Nest in Naarden. Daar worden ze verraden, waarna het Rebling lukt te ontkomen. Lin en haar zus Janny overleven Westerbork, Auschwitz en Bergen-Belsen. Hun ouders en broer niet, kampgenoten Margot en Anne Frank evenmin.

In mei 1945 vinden Jaldati en Rebling elkaar terug. Tijdens de Koude Oorlog beginnen ze een nieuw, muzikaal leven - vanaf 1952 in de DDR - met Jaldati als vertolkster en uiteindelijk de *Grande Dame* van het Jiddische lied, begeleid door Rebling op de piano.

Lied van Verzet (*Sag nie du gehst den letzten Weg*)

En tenslotte: dit kunstenaarsechtpaar heeft de autobiografie ***Sag nie du gehst den letzten Weg*** geschreven.

Lied van verzet.

Bijna 40 jaar later is het meeslepende levensverhaal van dit beroemde, gepassioneerde en daadkrachtige kunstenaarsechtpaar vertaald door **Johan Meijer, Diete Oudesluijs, Rimco Spanjer en Sander Stotijn** met de titel "***Lied van verzet***".

Fenny-An Wijnheijmer-Kuiper

ZOMERBIJEENKOMST 7 augustus

DE CANON VAN DE KEMPEN

Toon Schellens heemkundige en verbonden aan het museum Kempenland te Eersel introduceerde voor een ietwat beperkt publiek (ten gevolge van het niet verschijnen van weekbladen) de **canon van de Kempen** die hij heeft samengesteld met co-auteur Wim Lavrijsen.

Deze site is gemakkelijk te bereiken middels Google op uw laptop of tablet. De samenstellers hebben zich toch moeten beperken in de keuze van het gebied en hebben hun aandacht vooral gericht op de historie en het culturele erfgoed van de gemeenten Eersel, Bergeijk en Reusel de Mierden. Ze hebben aansluiting gezocht bij landelijke en provinciale ontwikkelingen van het fenomeen canon. Dit zijn bepaalde kernpunten uit de geschiedenis waarvan eigenlijke iedereen ooit kennis genomen moet hebben.

Met alle discussies van dien want waarom zou het boek van Anton de Kom van groter belang zijn dan de Algemene Ouderdomswet van Drees? Aan iedere canon liggen dan hoe dan ook bepaalde keuzes aan ten grondslag.

De canon van de Kempen zit doordacht in elkaar. Via bepaalde Vensters kan men meer te weten komen van de heemkunde en de geschiedenis via doorkijkjes en verwijzingen naar literatuur en collecties van musea. Filmpjes verlevendigen het geheel. De canon is dan wel geen encyclopedie maar wel een beredeneerd betrouwbaar boek dat interesse wil wekken voor het erfgoed en de historie van de Kempen.

Toon Schellens toonde zich een ras-verteller die zijn gehoor wist te enthousiasmeren. De canon is een prachtig medium niet alleen voor het onderwijs maar voor iedereen die meer te weten wil komen over de geschiedenis van de streek inzonderheid voor fietsers die willen genieten van de Kempenplaatsen in de onmiddellijk omgeving van Eindhoven. Als meest opmerkelijke feit valt te noteren dat er serieuze aanwijzingen bestaan dat de beroemde schilders gebroeders van Eijk afkomstig zouden kunnen zijn uit Bergeijk.

Voorzichtigheid is wel geboden. Gemeenten willen daar graag pronken met nationale grootheden. In het verleden heeft de gemeente Son en Breugel zich vergaloppeerd door op dubieuze gronden monumentjes voor de schilder Pieter Breugel op te richten.

Harry Raap

BIJDRAGEN VAN LEDEN

Lieve Remonstranten,

Toen ik op 3 augustus onze kerkdienst streamde, viel mijn oog allereerst op het prachtige boeket bloemen op de tafel. Zoveel verschillende soorten, zoveel kleuren, en toch zo'n harmonie!

Bij de afkondigingen hoorde ik dat die bloemen voor mij bestemd waren. Wat een geluk!

Het werd dubbel geluk toen Marijke van Alphen ze kwam brengen, en we een fijn gesprek hadden.

Maar het grootste geluk is toch wel, dat ik zo'n duidelijk teken kreeg dat ik erbij mag horen. Dank jullie wel!

Joke Kappner

DAVID VERSUS GOLIATH

De van origine gereformeerde Keizersgrachtkerk in Amsterdam bood ook dit jaar weer ruimte voor de afsluitende viering van de Pride-week. Het thema dit jaar: Battle for Love! Het verhaal dat centraal stond, ook in de eerder gehouden Pride-Pilgrimage, is dat van David versus Goliath. U weet wel, die jonge ongewapende en misschien ook wel ontwapenende jongeling die op een harp speelt voor koning Saul. Hij neemt het op tegen de doorgewinterde reusachtige krijger Goliath, voor wie iedereen siddert. En slingert doeltreffend een steentje.

Ik mocht erbij zijn in de Keizersgrachtkerk, versierd met banners en verlicht met regenboogkleuren, samen met een publiek van jong tot oud en in alle kleuren van diezelfde regenboog, immer teken van het Verbond. Wat nogal eens vergeten wordt door sommige stromingen in het Christendom. Drie voorgangers: Wielie Elhorst die zijn sporen al lang verdiend heeft als voorganger van de LHBT+ gemeenschap in Amsterdam en ver daarbuiten, maar vrolijk doorgaat met organiseren, debatteren en zegenen, Ramon Roks, rooms katholiek pastor en in het nieuws gekomen omdat hij het seminarie toch moest verlaten omdat het leven hem als openlijk homoseksuele man daar onmogelijk werd gemaakt, en Jasmijn Dijkman, eerste transgenderpredikant bij de PKN, in Amsterdam Osdorp-Sloten, (zie interview in Het Parool van 1 augustus).

foto: Mart van de Kamp

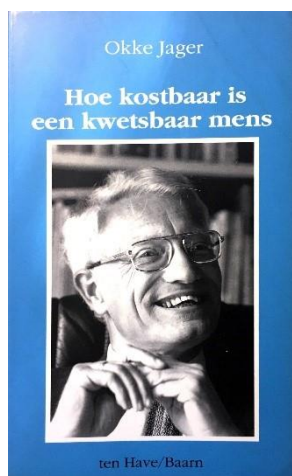
De 'schriftlezing' vormde de kern van de dienst, uitgevoerd door acteurs en dansers van The House of Bodega, een Amsterdams project dat een veilige en creatieve werkplaats biedt aan LHBT+ jongeren van kleur. Iedereen in de kerk zat zowat op het puntje van de kerkbank ademloos toe te zien en te luisteren naar de zanger van het gezelschap, Zaydan, die bij wijze van recitatief in welluidend Frans, gemengd met klanken uit oosterse, misschien Arabische?, talen het verhaal tot leven bracht. De dansers ondersteunden met hun performance de liederen en beeldden het verhaal van David en Goliath uit. Niet woord voor woord zoals in de tekst van Samuel, maar met liedteksten die de essentie van de confrontatie tussen de underdog, het buitenbeentje en de machthebber, het systeem weergeven, de innerlijke strijd én de handreiking van liefde en ontferming naar de 'kleine David', ook wel dat kleine kind in jezelf dat gezien en geliefd wil zijn.

Hoe een oud verhaal opnieuw kan gaan leven in een tijd waarin 'Goliath' oppermachtig met decreten zwaait, of lukraak door AI gestuurde

aanvallen uitvoert op onschuldige burgers, maar veelal ook met scherp schiet. Waar de LHBT+ gemeenschap op steeds meer fronten wordt aangevallen, is een appél aan de moed van de kleine David wel op zijn plaats. Jasmijn Dijkman scherpte het verhaal aan in haar preek en noemde de actuele pijn bij naam. Daarna mochten we om een zegen vragen bij een van de voorgangers, een lichtje ontsteken voor onze eigen 'chosen family' en een symbolisch steentje in ontvangst nemen om onze eigen Goliath mee te verslaan.

Han Hoekstra

UIT HET WEGGEEFKASTJE

Altijd is het verrassend mooie boekjes aan te treffen te midden van afgedankte niemendalletjes en lang verstofte en beduimelde uitgaven. Het boekje met de mooie titel '**Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens**' bevat de laatste pen-nenvruchten van Okke Jager. Samen met de tekst van zijn uitvaart blijft het een onroerend document. De woorden geschreven op zijn ziekbed kunnen ook jaren later de lezer niet onberoerd laten. Okke Jager geboren 1928 overleed in 1992, niet lang nadat hij in een aantal columns in dagblad Trouw de sterk emotionele beleving van zijn ziekteproces als gevolg van een hersentumor zeer openhartig had besproken. Het boekje is een bundeling

van deze reflecties.

Jager was predikant, theoloog en universitair docent, maar werd op de NCRV-radio bekend als spreker over zaken van geloof en theologie en ook als meditatief dagsluiter. Vooral als dagsluiter werd hij vanaf de vroege jaren 60 landelijk bekend via de televisie. Hoewel vrij behoudend gereformeerd en niet de moderne theologie en exegese toege-daan was hij zeer belezen en probeerde hij de oude woorden steeds te actualiseren en voor hedendaagse gewone toehoorders verstaanbaar te maken. Vanaf het eind van de jaren zestig nam hij scherpere standpunten in. Boeken en artikelen voor het grotere publiek getuigden in toenemende mate van een progressief politiek engagement. Taalvaardig in spreken en schrijven en charmant in voorkomen was hij een geweldig paradepaardje voor de kerken in het algemeen. Zijn

vroege dood op 63 jarige leeftijd werd door velen als een schok ervaren. Weer werd de onoplosbare vraag gesteld waarom voortreffelijk mensen zo jong moeten sterven.

Dit boekje bevat ook mooie gedachten over afscheid nemen en sterven zoals één van zijn eigen gedichten.

*'Verraadt ons aller angst zich niet
In wie het leven weerloos liet?
De glasglans stemt de blazer mild.
De kaarsvlam vormt de hand tot schild.
De krokus wijst beton zijn grens.
Hoe kostbaar is een kwetsbaar mens'.*

Harry Raap

TOLERANTIE EEN PORSELEINEN FLES¹.

Juist toen ik in juli schreef dat in het omvangrijke boek van de socioloog Schuyt echt alle ideeën over (in)tolerantie verzameld waren om het ideaal van tolerantie in onze tijd van polarisatie en toenemende spanningen hoog te houden verscheen in het juli nummer van AdRem een signa- lering van het boek van Heine Siebrand over tolerantie.

De recensent was uiterst vriendelijk en toen een presentexemplaar naar onze gemeente werd gestuurd lag het voor de hand om een vergelijking te maken tussen beide uitgaven. Dit is mij helaas niet gelukt.

¹ Bespreking van het boekje: TOLERANTIE. EEN PORSELEINEN FLES. Het fragile spoor van verdraagzaamheid. Heine Siebrand. Odijk 2025

Dr. Heine J. Siebrand (1951) heeft als godsdienstfilosoof en remonstrants predikant een indrukwekkend aantal hoogstaande publicaties op zijn naam staan.

Als denker is hij niet makkelijk onder een noemer te brengen, want hij heeft, hoewel vooral Spinozakenner, zich bezig gehouden met zowat alle onderwerpen die samenhangen met de breuk in de moderne cultuur. Vooral ook met de centrale vraag van het postmodernisme naar de laatste zinsvraag of de waarheid omdat volgens deze filosofie ieder antwoord slechts een ontwerp of benadering is. Ten finale maakt dit de weg vrij voor een relativisme, die iedere waarde aan het wankelen kan brengen.

In elf hoofdstukjes die uit voordrachten zijn ontstaan behandelt Siebrand allerlei thema's die onze maatschappij kenmerken, die de noodzaak van tolerantie bepleiten.

Het wegvallen van een gedeeld wereldbeeld, de zogenaamde vrijheid van meningsuiting waarbij iedereen in op sociale media in anonimiteit zijn mening ten beste kan geven (want waarom zou een tegengestelde opinie meer waard zijn dan de mijne?), de massacultuur, de vraag naar zingeving in een ontwortelde wereld, zijn allemaal thema's die kort aangestipt worden. *'De dingen hebben geen vaste plaats meer en de afstand tussen kennis van zaken in het dagelijks leven en de laatste stand van de wetenschap wordt door dit voortdurende en zich versnellende proces van verplaatsing steeds groter.'*

Siebrand heeft als erudiet en zeer belezen auteur ongetwijfeld een boeiende visie op het huidige tijdsgewricht maar hij is er niet in geslaagd deze voor lezers verstaanbaar te presenteren. De essays zijn een opeenstapeling van gedachten en citaten van schrijvers en denkers die zonder enige structuur, context en nadere uitwerking gepresenteerd worden. Zonder een duidelijke eindconclusie blijven ze naast elkaar staan. Een lawine van korte gedachten wordt over de lezer uitgestort. Het lezen ervan lijkt een oefening hersengymnastiek. Het is een opgave zich vast te bijten in de massieve tekst waarvan het lijkt dat ze meer improviserend dan met een vooropgezet idee aan het papier zijn toevertrouwd. In de veelheid van korte gedachten raakt men het spoor snel bijster zodat na ieder stukje de lezer zich af moet vragen wat hij nu precies gelezen heeft. Bepaalde zinnen blijken hersenkrakers zoals pag. 20: *"wat je kunt leren is dat zingeving daarom het best kan worden opgevat als een dyadische ervaring: een reciproque*

ervaring waarin namelijk tegelijkertijd een waarde wordt geconsumeerd terwijl deze tegelijkertijd ter discussie wordt gesteld'

Het lijkt of een wirwar van vele gedachten die niet nader uitgewerkt worden de lezer murw maken. Filosofische argumenten voor tolerantie betreffen in het algemeen: de reikwijdte van tolerantie (welke dingen zouden wel of niet getolereerd mogen worden), de mate van terughoudendheid van tolerantie maar ook welke vormen van tegenspraak zijn consistent met het idee van tolerantie en uiteraard de rechtvaardiging van tolerantie (waarom zouden sommige dingen simpel getolereerd moeten worden).

Siebrand denkt hierover in losse stijl improviserend over na, maar zijn centrale visie komt niet uit de verf.

Het boekje is, hoewel enige snedige opmerkingen naar de actualiteit niet ontbreken, overwegend theoretisch. Adviezen voor de praktijk komen er niet in voor. De hoge gedachten lijken vrijblijvende observaties die de lezer niet in beweging zetten. Het boekje is voor de gemiddelde lezer beslist geen aanrader.

Helaas werkt de lay-out ook niet mee. Paragrafen en onderverdelingen in de massieve tekst ontbreken. De veelvuldige Engelse (ook enkele Franse en Duitse) uitspraken van denkers en kunstenaars staan "plat" in de tekst. Het ontwerp van de omslag is wel heel fraai kleurig uitgevoerd. Maar ook de originele metafoor van een porseleinen fles blijft onduidelijk omdat deze toegepast kan worden op ieder ideaal zoals bij voorbeeld vertrouwen. Het boekje is niet via de reguliere boekhandel te verkrijgen. Wellicht een teken dat dit boekje te beschouwen is als de zwanenzang van een groot auteur, wiens gezichtsvermogen naar eigen zeggen nu helaas ernstig beperkt is.

Voor wie wil kan het boekje van deze meer dan verdienstelijke voorman van het remonstrantse denken inzien of lenen uit het kastje in de hal van de kerk.

Harry Raap

Wat zouden de sterren wensen
Bij het zien van vallende mensen?

Marc Scheepmaker

BERICHTEN UIT ZUID-LIMBURG

Secretariaat Remonstrantse Kring Zuid-Limburg:
de heer Hub Bos, Brunner Bron 21, 6441 GX Brunssum
tel. 045 524 2618
e-mailadres: h-bos@ziggo.nl

*Eenheid in het nodige
Vrijheid in het onzekere
In alles de liefde*

KERKDIENTEN

In september is er geen kerkdienst gepland.
De eerstvolgende dienst is 12 oktober.

Voor meer inlichtingen verwijzen we naar onze website:
remonstrantenlimburg.nl

PERSONALIA

Overleden:

Mevrouw I. (Imy) Monhemius – Boulan, Kerkdriel/Geldrop

Mevrouw J.A. (Ans) Braaf – Brandenburg, Eindhoven/Nuenen

AGENDA

* betekent: bijeenkomst in de kerk, Dommelhofstraat 1^A, Eindhoven

September

dinsdag 2 *10.00 - 12.00	Dommelbreak	
dinsdag 2 *10.00 - 12.00	Tuincommissie	
dinsdag 9 *10.00 - 12.00	Dommelbreak	
woensdag 10 19.30	De andere kant van de muur	zie pag. 11
dinsdag 16 *10.00 - 12.00	Dommelbreak	
dinsdag 16 *19.30 - 21.00	Durf moedig te zijn	zie pag. 12
zondag 21 16.00	Evensong	zie pag. 13
dinsdag 23 *10.00 - 12.00	Dommelbreak	
vrijdag 26 *18.00/19.30	Filmkring	zie pag. 14
dinsdag 30 *10.00 - 12.00	Dommelbreak	

Oktober

woensdag 1 *14.00 - 15.30	Bijbelcafé	zie pag. 14
zaterdag 25 *11.00 – 17.00	KerkDesignDag	zie pag. 7
woensdag 29 *14.00 - 15.30	Bijbelcafé	zie pag. 14

KERKDIENTEN EINDHOVEN

Op verzoek kan er tijdens de dienst op zondag voor kinderopvang worden gezorgd. Vooraf een telefoontje naar (040 241 1992) is hiervoor voldoende.

September

7 sept.	10.30	mw. ds. Esther van der Panne collecte: Leergeld Eindhoven	STARTZONDAG: BOUWEN AVONDMAALS- VIERING RE
14 sept.	10.30	mw. Margrietha van Huyzen collecte: Voedselbank Eindhoven	LU
21 sept.	10.30	ds. Bert Jan van Haarlem collecte: Crisis in Zuid-Syrië	LU
28 sept.	10.30	ds. Han Cuperus collecte: A New Life Sri Lanka	DO

Oktober

5 okt.	10.30	ds. Hans-Bas Val collecte: Een herberg zijn voor Kirgizië	LU
--------	-------	--	-----------

Wie niet naar de kerk gaat, kan aan de collecte bijdragen door overmaking van een bedrag op rekening NL 03 ABNA 047 18 46 724 ten name van Remonstrantse Gemeente Eindhoven onder vermelding van het collectedoel.

REMONSTRANTSE GEMEENTE EINDHOVEN

KERKGEBOUW: Dommelhoefstraat 1^A, Eindhoven

WEBADRES: <http://eindhoven.remonstranten.nl>

PREDIKANT:

Predikant: Esther van der Panne, e-mailadres: evdpanne@upcmail.nl

tel. 06 5087 5501 Werkdagen: dinsdag, woensdag, donderdag.

Op dinsdagmorgen tussen 10 en 12 uur aanwezig in de kerk.

SECRETARIAAT:

Peter Burgers, Romeweg 10, 5632 RP Eindhoven

Tel. 040 242 5711 paburgers@on.nl

FINANCIËLE ADMINISTRATIE:

Joan Muysken, Laan van Brunswijk 79, 6212 HD Maastricht,

tel. 043 350 0309

e-mail: muyskenrge@gmail.com

REK.NR. NL03 ABNA 0471 8467 24

ten name van Remonstrantse Gemeente te Eindhoven

KRING ZUID-LIMBURG

Het bestuur wordt gevormd door:

voorzitter: Joan Muysken, tel. 043 350 0309

secretaris: Hub Bos, tel. 045 524 2618

LEDENADMINISTRATIE:

Harry Raap, Vloeteind 37, 5502 PT Veldhoven, tel. 040 252 87 13

e-mail: h.rapidus@ziggo.nl **(wijzigingen aan dit adres sturen!)**

VENSTERS OPEN, REDACTIE:

Paulien Leunis, Harry Raap en Fenny-An Wijnheijmer-Kuiper

KOPIJ uiterlijk de 15de van de maand

mailen naar f.a.wijnheijmer@planet.nl, tel. 06 1305 5560

Voor **Zuid Limburg** naar:

Joan Muysken, Laan van Brunswijk 79, 6212 HD Maastricht,

tel. 043-3500 309; e-mail: joan.muysken@gmail.com

ABONNEMENT: € 20,00 per jaar (voor leden en vrienden gratis);
digitale versie kan gratis worden toegezonden.

Overmaken op rekening NL03 ABNA 0471 8467 24 ten name van
Remonstrantse Gemeente te Eindhoven o.v.v. *Venters Open*.

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Afzender:

5613 EL 1A

